

3. De middelalderlige klosterbygninger

Klostret blev opført lidt efter lidt. Den første fløj, der blev bygget, var østfløjen (konsistoriebygningen), som blev opført i 1100-tallet. Så fulgte formentlig sydfløjen (det nuværende Historiens Hus) og til sidst vestfløjen (kapellet), der først blev opført i 1400-tallet. Sandsynligvis stod der dog lettere bygninger af træ, før de grundmurede huse blev rejst.

Munkene byggede antagelig deres kloster efter den plan, som de fleste middelalderlige kloster fulgte. Skt. Knuds Kirke var klosterkirke og udgjorde nordfløjen, mens selve klosteret lå på kirkens sydside ned mod Odense Å. Den firkantede klostergård var til tre sider omgivet af en korsgang, der førte rundt i gården og ind til kirken.

De middelalderlige klostre var indrettet, så de vigtigste funktioner var anbragt samme sted, og det var østfløjen, der sandsynligvis indeholdt biblioteket og kapitelsalen, hvor munkene hver morgen mødtes og fik deres instruktion for dagen. Munkenes sovesal var placeret i overetagen.

Sydfløjen var munkenes spisesal og køkkenet, og her havde munkene sikkert også en form for samlings- eller opholdsrum (refektorium).



Braunius' kort fra 1593 er det ældste kort over Odense, og her ses Skt. Knuds Kloster syd for domkirken. Der var tale om et firfløjet klosteranlæg, og omkring klosteret lå flere forskellige bygninger med tilknytning til munkesamfundet. Klosters område strakte sig helt ned til Odense Å.

Munkenes sovesal lå på første sal, hvorfra der var adgang til kirken. På den fælles sovesal sov brødrene med tøjet på, så de var klar til nattetjenesterne.

Efter aftensmad blev munkene samlet for at høre oplæsning af skriften. Det foregik i kapitelsalen, der også blev benyttet som læsesal.

På klostergårdens tre sider løb en overdækket korsgang, der førte rundt i gården og ind til kirken.

Klostrets bibliotek lå sikkert i østfløjen. Skt. Knuds Kloster havde formentlig et fint bibliotek, der siden er forsvundet.

Klostret var bygget sammen med kirken, som indtil ca. 1580 ikke havde et tårn.

Fundet af en brønd og et ildsted peger på, at klostrets køkken lå i den sydlige forlængelse af østfløjen.

Vestfløjens funktion er ukendt, men den har måske været værksted samt sove- og spisesal for klostrets tjenere, som hjalp med arbejdet og i husholdningen.

Spisesalen lå i sydfløjen. Her skulle der være total tavshed, mens man spiste. Under middagen blev der læst op af de hellige skrifter. Munkene sad formentlig på bænke ved aflange borde.

I klostergården fandt munkene ro, da de omkringliggende mure og bygninger afskærmede for uro fra omverdenen.

Havefløjen blev sandsynligvis bygget i 1400-årene, men dens funktion er ukendt. En del har sikkert været brugt til opmagasinering.